

OBSAH

PŘEDMLUVA

1. ÚVOD	7
1.1. Chronická gastritida	9
1.2. Autoimunita a chorobné stavy	9
1.2.1. Principy autoimunizace	17
1.2.1.1. Tvorba autoprotilátek proti sekvastrovaným antigenům	18
1.2.1.2. Tvorba autoprotilátek zkříženou reakcí	20
1.2.1.3. Tvorba autoprotilátek vlivem narušení autologních antigenů	20
1.2.1.4. Autoimunizace způsobená endogenní mutací imunokompetentních buněk	21
1.2.2. Patogenní mechanismy u autoimunních chorob	22
1.2.2.1. Aglutinační protilátky	22
1.2.2.2. Komplexy antigen-protilátka	22
1.2.2.3. Cytotoxické protilátky	23
1.2.2.4. Inhibující protilátky	23
1.2.2.5. Protilátky bez přímého cytotoxického účinku	23
1.2.2.6. Senzibilizované buňky	23
1.2.3. Kritéria autoimunního onemocnění	24
1.3. Gastrointestinální trakt jako primární (centrální) a sekundární (periferní) lymfatická tkáň	29
1.3.1. Gastrointestinální trakt jako primární (centrální) lymfatická tkáň	29
1.3.2. Gastrointestinální trakt jako sekundární (periferní) lymfatická tkáň	31
2. AUTOIMUNITA U ATROFICKÉ GASTRITIDY A PERNICIÓZNÍ ANÉMIE	33
2.1. Klinická problematika	33
2.1.1. Patologicko-anatomický obraz	33
2.1.2. Žaludeční protilátky	34
2.1.2.1. Komplement-fixační protilátky	35
2.1.2.1.1. Komplement-fixační protilátky u nemocných s perniciózní anémií	35
2.1.2.1.2. Komplement-fixační protilátky u nemocných s prostou atrofickou gastritidou	36
2.1.2.2. Protilátky proti parietálním buňkám žaludeční sliznice	39
2.1.2.2.1. Protilátky proti parietálním buňkám žaludeční sliznice u nemocných s perniciózní anémií	40
2.1.2.2.2. Protilátky proti parietálním buňkám žaludeční sliznice u nemocných s prostou atrofickou gastritidou	42
2.1.2.3. Protilátky proti intrinsic faktoru	46
2.1.2.3.1. Protilátky proti intrinsic faktoru u nemocných s perniciózní anémií	49
2.1.2.3.2. Protilátky proti intrinsic faktoru u nemocných s prostou atrofickou gastritidou	51

2.1.2.4. Žaludeční a některé další autoprotilátky u zdravých osob	52
2.1.2.5. Žaludeční protilátky u různých onemocnění	56
2.1.2.5.1. Dvanáctníkový vřed	56
2.1.2.5.2. Žaludeční vřed	57
2.1.2.5.3. Rakovina žaludku	58
2.1.2.5.4. Stav po resekcí žaludku	58
2.1.2.5.5. Ulcerózní kolitida a Crohnova choroba	59
2.1.2.5.6. Chronické hepatopatie a cholecystopatie	59
2.1.2.5.7. Funkční dyspeptický syndrom	60
2.1.2.5.8. Diabetes mellitus	60
2.1.2.5.9. Histaminorezistentní achlorhydrie bez perniciózní anémie	61
2.1.2.5.10. Tyreopatie	61
2.1.2.5.11. Myeloma multiplex	62
2.1.2.5.12. Skupina dalších onemocnění	62
2.1.2.6. Charakteristika žaludečních protilátek	62
2.1.2.6.1. Protilátka proti parietálním buňkám	63
2.1.2.6.2. Protilátka proti intrinsic faktoru	63
2.1.2.7. Původ žaludečních protilátek	64
2.1.2.8. Patogenetický význam žaludečních protilátek	66
2.1.2.8.1. Patogenetický význam protilátek proti parietálním buňkám	67
2.1.2.8.2. Patogenetický význam protilátek proti intrinsic faktoru	68
2.1.2.9. Imunoglobuliny v mononukleárech žaludeční sliznice	70
2.1.3. Žaludeční antigeny	73
2.1.3.1. Mikrozomální antigen	73
2.1.3.2. Intrinsic faktor	74
2.1.4. Buňkami zprostředkované hypersenzitivní reakce (pozdní hypersenzitivita)	75
2.1.4.1. Blastická transformace lymfocytů	81
2.1.4.2. Inhibice migrace leukocytů	83
2.1.5. Současný výskyt jiných autoimunních onemocnění a autoimunních reakcí	89
2.1.6. Příznivý účinek kortikosteroidů	92
2.1.6.1. Kortikosteroidy u perniciózní anémie	94
2.1.6.2. Kortikosteroidy u prosté atrofické gastritidy	95
2.2. Experimentální problematika	97
2.2.1. Experimentální model autoimunní atrofické gastritidy	97
2.2.1.1. Atofická gastritida u psů — imunizace žaludeční šťávou	97
2.2.1.2. Atofická gastritida u psů — imunizace autologní žaludeční sliznicí	105
2.2.1.3. Imunizace malých laboratorních zvířat žaludečními antigeny	107
2.2.2. Přenos imunologicky vyvolané gastritidy na zdravé zvíře	109
3. ZHODNOCENÍ ÚČASTI IMUNOLOGICKÝCH REAKCÍ V PATOGENEZI PROSTÉ ATROFICKÉ GASTRITIDY A PERNICIÓZNÍ ANÉMIE	113
4. STRUČNÉ ZÁVĚRY	116
LITERATURA	119
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA za str. 140	